فراتحلیل مطالعات انجام‌شده دربارهٔ عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان ایرانی

سیمین افشار،* محمدباقر علیزاده اقدم، ** محمد عباس‌زاده،*** کمال کوهی****

چکیده

ترس از جرم با توجه به آثار و پیامدهای مخربی که بر روی زندگی شهروندان دارد، یکی از مهم‌ترین موضوعات مطالعه‌ای جامعه‌شناسی، مطالعات شهری و جرم‌شناسی است. هدف پژوهش حاضر مطالعهٔ عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان ایرانی با استفاده از روش فراتحلیل است. بدین‌منظور در این نوشتار پژوهش‌هایی که دربارهٔ ترس از جرم در ایران انجام شده‌اند؛ مطالعه و پس از حذف پژوهش‌های اسنادی و مروری، ۱۹ پژوهش به عنوان نمونهٔ آماری انتخاب شده است. برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری‌شده از پژوهش‌های مذکور پس از کدگذاری، از برنامه فراتحلیل جامع (CMA2) برای انجام محاسبات آماری فراتحلیل استفاده شده است. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که بی‌سازمانی اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، حضور پلیس، اعتماد اجتماعی، کنترل اجتماعی، و تعلقات و پیوندهای محله‌ای مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر ترس از جرم در پژوهش‌ها هستند. توجه بسیار کم رشته‌های مطالعات شهری، جغرافیا، حقوق و روان‌شناسی به موضوع ترس از جرم، غلبهٔ روش پیمایشی، عدم فرضیه و عدم گزارش اعتبار پژوهش، و کلی و غیر قابل اجرابودن راهکارهای ارائه‌شده در پژوهش‌های انجام‌شده دربارهٔ ترس از جرم، از مهم‌ترین نقاط ضعف این پژوهش‌ها هستند.

کلیدواژه‌ها: ترس از جرم، بی‌سازمانی اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، کنترل اجتماعی، فراتحلیل.

---

* دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه دانشگاه تبریز (نویسندهٔ مسئول)
simin_afshar@yahoo.com
** استاد گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تبریز aghdam1351@yahoo.com
*** استاد گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تبریز m.abbaszadeh2014@gmail.com
**** دانشیار موسسهٔ تحقیقات اجتماعی دانشگاه تبریز k.koohi@tabrizu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۲/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۱/۱۷

مسائل اجتماعی ایران، سال دهم، شمارهٔ ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۸، صص ۵-۲۶

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]
[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

۱. مقدمه و بیان مسئله

امروزه با گسترش شهرنشینی و توسعهٔ شهرهای بزرگ، شهرها با مسائل و چالش‌های فراوانی همچون تراکم جمعیت، کاهش روابط خویشاوندی و همسایگی، کاهش تعلق‌ها و پیوندهای محله‌ای، کاهش تعامل‌ها و پیوندهای اجتماعی، افزایش مهاجرت به شهرها، و حاشیه‌نشینی، و... روبه‌رو هستند. این عوامل شهرهای کشورهای در حال توسعه را به مهم‌ترین مراکز جرایم و ناهنجارهای اجتماعی تبدیل کرده است. همچنین وجود چنین مسائلی موجب می‌شود شهروندان درباره چگونگی برخورد با جرایم و انحرافات اجتماعی دچار ترس و نگرانی باشند. ترس از جرم به میزان هراس اجتماعی، اضطراب عمومی، دلهره، و نگرانی نسبت به قربانی شدنِ خود، فامیل، فرزندان، و خویشاوندان در قبال جرایم اجتماعی در جامعه اشاره دارد (سهراب‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳: ۸۸). ترس از جرم همان احساس ناامنی است که فرد آن را در برخورد با نشانه‌های بی‌نظمی و عدم کنترل در جامعه تجربه می‌کند (عشایری و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۲۶). در واقع، ترس از جرم با مفهوم «بی‌نظمی» ارتباط تنگاتنگی دارد (جکسون، ۲۰۰۴؛ ورال، ۲۰۰۶؛ پیسیتلی و پرلا، ۲۰۱۷).

ترس از جرم با توجه به تأثیرات و پیامدهای منفی و مخربی که در زندگی روزمرهٔ افراد دارد یکی از موضوعات مهم برای پژوهش‌های دانشگاهی و پلیسی است (اسکاربور و همکاران، ۲۰۱۰). از پیامدهای ترس از جرم می‌توان به بروز افسردگی، استرس و فشارهای روانی، انزوا، افزایش میزان اضطراب (بروین و همکاران، ۲۰۰۰؛ نیکولسن، ۲۰۱۰)، کاهش سلامت جسمانی (برون و همکاران، ۲۰۱۴)، کاهش احساس بهزیستی و سلامت روانی (لورانس و همکاران، ۲۰۱۲؛ داودل و سانتوچی، ۲۰۰۳)، افزایش نارضایتی اجتماعی (سیرجی و کرنول، ۲۰۰۲)، کاهش کیفیت زندگی و امنیت (ویلسون- دونگز، ۲۰۰۵؛ دولان و پیزگود، ۲۰۰۷)، کاهش روابط و پیوندهای اجتماعی (استافورد و همکاران، ۲۰۰۷)، تضعیف همبستگی گروهی (هاملشیم و همکاران، ۲۰۱۱)، افزایش بی‌اعتمادی، و کاهش تعاملات اجتماعی (کوک و فاکس، ۲۰۱۱) و... اشاره کرد.

ترس از جرم به عنوان یک حوزهٔ مطالعاتی، از سال ۱۹۶۰ در خارج از کشور به رسمیت شناخته شده است. از دههٔ ۱۹۷۰ به بعد، این حوزه توجه بسیاری از محققان را برانگیخت و آنها شروع به مطالعه رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی با ترس نمودند (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۲). در ایران نیز در سال‌های اخیر (از سال ۱۳۸۵) تحقیقات بسیاری دربارهٔ ترس از جرم انجام شده است. نتایج این پژوهش‌ها به دلیل تعدد و تنوع اهداف، جامعهٔ آماری، نمونه‌ها، و طرح تحقیق پژوهش‌ها، پراکنده، نارسا، و غیرکاربردی‌اند؛ که بیشتر پیش‌فرض‌های ضمنی، پژوهش

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

در این حوزه را با نـــوعی پیـــش‌داوری مواجه می‌کند. همچنین در ســـال‌های اخیر، با افـزایش تحقیقات در حوزه‌های گوناگون علوم و مواجهه جامعهٔ علمی با انبوهی از اطلاعات، به این نتیجه رسیده‌اند که اطلاع و تسلّط بر همه ابعاد یک رشته و به روز بودن در یک زمینـه بسیـــار دشـوار است. از این‌رو انجام پژوهش‌های‌ترکیبی- که عصارهٔ پژوهش‌های انجام شدهٔ پیشین در موضوعی خاص را به شیوهٔ نظام‌دار و علمی فراروی پژوهشگران قرار می‌دهد -گسترش یافته اسـت. علاوه بر این، «از آن‌جـایی‌که ذهـن انسـان تـوانایی ترکیب و تنظیم داده‌های حـاصل از مطالعات فراوان را ندارد، به ناچار باید از روشی استفاده کرد که با به کارگیری الگوی علمی معمول این وظیفه را انجام دهد. یکی از این روش‌ها که به فـراتحلیل موسـوم اسـت، می‌کوشـد دانشمندان را در یافتن ارتباط جدید میان تعداد زیادی از پژوهش‌ها که پیش از این انجـام شده‌اند و ترکیب یافته‌های آنها با استفاده از فنون دقیق ریاضی و آمار یاری کند» (قربانی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۷۹). «هدف فراتحلیل، صرفاً خلاصه‌کردن مجموعهٔ کاملی از ادبیات تحقیق با محاسبهٔ یک اندازهٔ اثر با تعیین سطوح شاخص نیست، بلکه سعی می‌کند چگونگی ویژگی‌های روش‌شناختی مطالعات و عوامل دخیل در اندازهٔ اثر نیز مطالعه شود» (شکربیگی و مستمع، ۱۳۹۳: ۱۵۴). بنابراین انجام فراتحلیل در حوزهٔ ترس از جرم می‌تواند در پاسخ به پرسش‌های زیر مفید واقع شود: در پژوهش‌های مربوط به ترس از جرم در ایران چه متغیرها، نظریه‌ها، الگوهای مفهومی، و فرضیه‌هایی استفاده شده است؟ راهکارهای پیشنهادی بیشتر در چه سطحی (کلان، میانه، خرد) ارائه شده است؟ کدام عامل مؤثر بر ترس از جرم در ایران تأثیر بیشتری دارد؟

۲. مبانی نظری

بعد از سال ۱۹۶۰، مفهوم ترس از جرم به ادبیات رشته‌های جرم‌شناسی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و مطالعات شهری وارد شد و دربارهٔ آن دیدگاه‌های نظری متعددی نیز ارائه شده است که سعی در تبیین پدیدهٔ ترس از جرم داشته‌اند. از مهم‌ترین دیدگاه‌های نظری ترس از جرم می‌توان به نظریه‌های زیر اشاره کرد:

۲-۱. رویکرد بی‌سازمانی اجتماعی. «این رویکرد بر رابطهٔ بین سه مفهوم ساختار محله، کنترل اجتماعی و جرم متمرکز است. در واقع، این رویکرد تفاوت‌های مکانی به ویژه ساختار محله‌ها را جهت تبیین ترس از جرم در مرکز توجه قرار می‌دهد» (احمدی و عربی، ۱۳۹۲: ۴۳). رویکرد بی‌سازمانی اجتماعی در قالب مدلی سه‌گانه به مسئلهٔ ترس از جرم می‌پردازد: مدل تنوع خرده فرهنگی، مدل بی‌نظمی اجتماعی، و مدل نگرانی اجتماعی.

«بر اساس مدل تنوع خرده فرهنگی، اجتماعاتی که در آنها تنوع قومی و نژادی بسیاری وجود دارد و این اقوام هر یک بدون پیوند با کلیت اجتماع از آداب و رسوم خود پیروی می‌کنند،

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

ترس از جرم بیشتر خواهد بود» (سراج‌زاده و گیلانی، ۱۳۸۸: ۲۲۶). در واقع، «طبق دیدگاه تنوع خرده فرهنگی، ترس از جرم نتیجه زندگی در محیطی مملو از زمینه‌های فرهنگی گوناگون است. هر چه فرد در محیط اطراف خود شاهد وجود گروه‌های قومی و خرده فرهنگی گوناگونی باشد که با او غریبه و متفاوت هستند، میزان ترس از جرم بیشتری را تجربه می‌کند. بر اساس این مدل نظری، ترس از جرم از ناتوانی افراد در تفسیر رفتارهای متفاوت قومی و فرهنگی نشئت می‌گیرد» (نیازی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۹۸).

«مدل بی‌نظمی رابطه مثبتی بین تصور فرد از محیط اجتماعی و فیزیکی و ترس از جرم می‌بیند. بی‌نظمی هم در اشکال محیطی و فیزیکی و هم در اشکال اجتماعی نشان دهنده ضعف کنترل اجتماعی و فقدان توجه به محیط پیرامونی فرد است و در نهایت خطر قربانی‌شدن را در میان افراد می‌دهند» (سراج‌زاده و گیلانی، ۱۳۸۸: ۲۲۶؛ احمدی و عربی، ۱۳۹۲: ۴۴).

بر اساس مدل نگرانی اجتماعی، ترس از جرم به نگرانی در مورد زوال اجتماع بستگی دارد. از این‌رو، هر چه پیوندهای محلی ضعیف‌تر باشد، ترس از جرم بیشتر است. در واقع «نگرانی اجتماعی یکی از متغیرهای ارتباط‌دهندهٔ بی‌نظمی و ترس از جرم در نظر گرفته می‌شود. از نظر برخی محققان وقتی مردم نشانه‌های بی‌نظمی محیطی را می‌بینند و احساس می‌کنند قبلاً وضعیت این‌گونه نبوده، احساس ترس در آنها شکل می‌گیرد» (صدیق سروستانی و نصراصفهانی، ۱۳۹۱: ۱۵۳).

۲-۲. نظریه کنترل اجتماعی. «کنترل اجتماعی به ساختارهایی اطلاق می‌شود که جامعه برای واداشتن اعضایش به سازگاری و جلوگیری از ناسازگاری به کار می‌برد. به بیان دیگر، کنترل اجتماعی به مجموع عوامل محسوس و نامحسوسی که یک جامعه در جهت حفظ هنجارها و معیارهای خود به کار می‌برد و مجموع موانعی که به قصد جلوگیری افراد از کجروی اجتماعی در راه آنان قرار می‌دهد، گفته می‌شود. در واقع، کنترل اجتماعی را می‌توان مجموعه‌ای از منابع مادی و نمادینی دانست که در اختیار جامعه قرار دارد و برای حصول اطمینان از همنوایی رفتاری اعضای خود با اصول و مقرراتی از پیش تعیین‌شده و مورد تائید، از آن استفاده می‌کند» (ستوده، ۱۳۹۳: ۱۳۴-۱۳۳). «از دیدگاه کنترل اجتماعی، ترس از جرم فقط واکنش عاطفی به تجربه قربانی‌شدن نیست؛ بلکه پیامد از بین رفتن کنترل اجتماعی است. ترس زمانی رخ می‌دهد که ساکنان به این نتیجه می‌رسند که سازوکارهای کنترل اجتماعی و ارزش‌ها و معیارهایی که پیش از این، رفتارهای ساکنان محل را تعیین می‌کرد، دیگر تأثیر زیادی ندارند. براساس رویکرد کنترل اجتماعی، سازوکارهای بازدارنده ترس از جرم شامل تلقی همسایگان از ظرفیت‌های کنترل اجتماعی رسمی و غیررسمی است. به عبارت دیگر، کیفیت اجتماع از طریق عرف‌های مرسوم محلی، هنجارها و مجازات غیررسمی یا با قواعد رسمی و تنظیماتی حفظ می‌شود که به

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

وسیله نهادهای دولتی اعمـال می‌شوند. تلقـی افراد از تخـریب سـازوکارهای کنتـرل اجتمـاعی رسمی و غیررسمی، نگرانی‌های اجتماعی شدید و ترس بیشتری را از جرم در پی خواهد داشت» (رشادی و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۷۸).

۲-۳. نظریه پنجره‌های شکسته. «این نظریه را دو جرم‌شناس آمریکایی به نام‌های جیمز ویلسون و جورج کلینگ (۱۹۸۲) مطرح کرده‌اند. این بیانگر پیوند مستقیمی میان ظاهر آشفته و بی‌نظم خیابان‌ها و ساختمان‌ها و وقوع جرم وجود دارد.

این دیدگاه بیانگر آن است که پیوند مستقیمی میان ظاهر آشفته و بی‌نظم خیابان‌ها و ساختمان‌ها و وقوع جرم وجود دارد.

اگر حتی یک پنجره شکسته در یک محله بدون تعمیر به همان حال باقی بماند، می‌تواند نشانه و پیامی برای مجرمان بالقوه باشد که پلیس و اهل محل اعتنایی به اوضاع محله ندارند. پنجره شکسته ممکن است با نشانه‌های دیگری از آشفتگی و بی‌نظمی همراه شود- دیوارهای کثیف، زباله، خرابی و ماشین‌های اوراق‌شده. آن‌گاه چنین منطقه‌ای فرایند تدریجی انحاط و زوال را آغاز می‌کند و اهالی محترم و آبرومند درصدد ترک محل برخواهند آمد و جای خود را به کجروی‌های تازه‌واردی مثل فروشندگان مواد مخدر، بی‌خانمان‌ها و زندانیان عفو مشروط خواهند داد» (گیدنز، ۱۳۹۴: ۳۱۲). در این نظریه، «بی‌نظمی اجتماعی در اجتماع منجر به ترس از جرم، کناره‌گیری ساکنان از اجتماع، کاهش میزان کنترل اجتماعی غیررسمی و نهایتاً افزایش فراوانی و شدت بی‌نظمی و جرم می‌شود. از نظر ویلسون و کلینگ شاخص‌های ساده بی‌نظمی (مثل پنجره‌های شکسته، افراد ولگرد) اگر مورد توجه قرار نگرفته و به حال خود رها شوند، می‌تواند موجب افزایش جرایم شود. بی‌نظمی مهار نشده، ساکنان را هراسان می‌کند به طوری که آنها به این نتیجه می‌رسند هنجارها و رفتارها از هم گسیخته شده، کنترل اجتماعی در همسایگی از بین رفته و مقامات رسمی و دولتی قادر به رفع این معضلات نمی‌باشند. لذا با کنار کشیدن خود، سطح کنترل اجتماعی غیررسمی کاهش یافته و این امر به نوبه خود موجب بی‌نظمی بیشتر و حتی افزایش جرم می‌شود» (ربانی و همتی، ۱۳۸۷: ۶۶).

۲-۴. نظریه فضای قابل دفاع شهری. «اسکار نیومن (۱۹۹۶) معمار آمریکایی، مبتکر نظریه‌ای است با نام نظریه «فضای قابل دفاع» که به بحث پیشگیری از جرم در قالب طراحی شهری و آمایش محیط مادی می‌پردازد» (مالمیر، ۱۳۸۸: ۱۵۸). ویژگی‌های فضاهای قابل دفاع شامل: مرزهای واقعی، مرزهای نمادین و فرصت‌های نظارتی است. به نظر وی آنچه در فضای ناآشنای مناطق کلان‌شهری بدان نیاز است، فضای قابل دفاع با تراکمی متوسط است؛ جایی که ساکنان محل را در دست دارند، کنترل می‌کنند و از رفتار جنایی پیشگیری می‌کنند» (محسنی‌تبریزی و همکاران، ۱۳۹۰: ۵۶).

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

۲-۵. نظریه تأثیر رسانه. «رسانه‌ها با انعکاس اخبار مربوط به پدیده‌های جنایی، نگرش خاصی را به مردم تحمیل می‌کنند و چگونگی قضاوت و داوری آنان درباره جرم و عدالت کیفری را سازمان می‌دهند. این ابزارهای ارتباطی به سادگی می‌توانند از موضوعی کم اهمیت سوژه‌ای بسیار مهم بسازند و افکار عمومی را نسبت به پدیده‌ای خاص حساس کنند و یا برعکس از حادثه‌ای مهم، خبری خنثی و کم اهمیت بسازند. خبرنگاران، دبیران سرویس خبری روزنامه‌ها و مدیران مسئول تنظیم خبر و گزارش، با انتخاب موضوع و چگونگی انتقال این اطلاعات به مردم، نقش مؤثری در تعیین محدوده جرم و انحراف بازی می‌کنند» (سیدزاده ثانی و کرمانی، ۱۳۹۲: ۱۳۳). «آنها با انتخاب حوادث جنایی و نحوه انعکاس آن، در واقع محدوده رفتارهای مجاز را تعریف و معیارهایی را در این زمینه به جامعه ارائه می‌کنند. بدین ترتیب رسانه‌ها از یک سو توانایی تشدید احساس ناامنی، ترویج بزهکاری و تشویق افراد مستعد ارتکاب جرم را دارند و از سوی دیگر با ایفای نقش اطلاع‌رسانی مسئولانه و ترویج الگوهای زندگی سالم می‌توانند در کاهش وقوع جرم و تأمین احساس امنیت مؤثر باشند» (فرجیها، ۱۳۸۵: ۵۸).

۲-۶. نظریهٔ آسیب‌پذیری. «از منظر فرضیهٔ آسیب‌پذیری، برداشت و ادراک افراد از میزان آسیب‌پذیری در برابر قربانی شدن عامل اصلی ترس از جرم است. به عبارت دیگر آنهایی که خود را نسبت به دیگران آسیب‌پذیرتر تصور می‌کنند احساس ناامنی بیشتری دارند» (سهراب‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳: ۹۸). اسکوگن و مکسفیلد[1] (۱۹۸۱) دربارهٔ آسیب‌پذیری افراد در مقابل جرم، دو بُعد متمایز از یکدیگر را شناسایی کرده‌اند: یکی بعد فیزیکی و دیگری بعد اجتماعی. زنان و افراد سالخورده، دو گروهی هستند که از نظر فیزیکی، آسیب‌پذیر هستند. دومین بُعد مورد اشاره آنها، بُعد اجتماعی است که عنوان می‌دارد افرادی که به طور مرتب در معرض تهدید قربانی‌شدن قرار می‌گیرند، به لحاظ اجتماعی نسبت به جرم آسیب‌پذیر هستند. این شامل اقلیت‌های قابل رویت و نیز افرادی می‌شوند که پایگاه اقتصادی- اجتماعی پایین‌تری دارند (به نقل از عبدالملکی و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۳۷).

۲-۷. نظریهٔ قربانی‌شدن. «طبق این دیدگاه آنهایی که مستقیماً خود قربانی جرم می‌شوند و یا آنهایی که به طور غیرمستقیم از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی محلی، گفتگوهای شخصی با دوستان، آشنایان، شایعات یا رسانه‌های جمعی مثل رادیو، تلویزیون و مطبوعات درباره جرایم و مشکلات مطلع می‌شوند، احساس ناامنی بیشتری نسبت به سایرین دارند. در حالی که قربانی‌شدن تا حدی بر ترس از جرم اثر دارد، اما دیدگاه قربانی‌شدن به‌طورغیرمستقیم در تلاش است تا توضیح دهد که تجربه‌های غیرمستقیم قربانی‌شدن، ترس از جرم را گسترده‌تر می‌کند. چنان‌که

1. Skogan & Maxfield

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

کسانی که در مورد جرم می‌شنوند یا قربانیان جرایم را می‌شناسند، به طور غیرمستقیم قربانی شده‌اند» (حسنوند، ۱۳۹۱: ۱۲۳-۱۲۲).

«به طور کلی، بر اساس این دیدگاه بین تجربه بزه‌دیدگی و ترس از جرم ارتباط مستقیمی وجود دارد. البته در این رویکرد صرف بزه‌دیدگی فرد ملاک اصلی ترس نیست، بلکه آگاهی مستمر از حوادث جرمی و ارتباط با قربانیان جرایم و همچنین مشابهت‌های جنسی، سنی، موقعیتی با فرد قربانی و قرارگرفتن در شرایط مشابه قربانیان جرایم، در افزایش ترس از جرم مؤثر می‌باشد» (صادقی فسایی و میرحسینی، ۱۳۸۸: ۱۳۱).

۳. روش‌شناسی

پژوهش حاضر، به روش فراتحلیل[1] انجام می‌گیرد. «فراتحلیل را هنر ترکیب تحقیقات و تحلیل تحلیل‌ها می‌نامند و در واقع روش کمّی برای تلفیق نتایج تحقیقات مستقل و مشابه و ترکیب یافته‌های آنها برای ارزیابی اثربخشی عمل آزمایشی است. این روش، رویکردی واضح، بدون ابهام و نظام‌مند دارد و سعی می‌کند پیامدهای سازگار با اهداف تحقیق را به دست آورد» (قربانی و حسن‌نانگیر، ۱۳۹۳: ۱۰). در تعریف دیگر، «فراتحلیل عبارت از رویکرد کمّی/ عددی است که برای ترکیب نظام‌مند و روش‌مند تحقیقات قبلی و آن‌چه محققان پیشین انجام داده‌اند برای دستیابی به جمع‌بندی دربارهٔ بدنهٔ تحقیق و کشف دانش جدید انجام می‌شود. این روش کمّی می‌تواند به اثربخشی یافته‌ها، کشف خلأ علمی، و برنامه‌ریزی برای پژوهش‌های جدید در زمینه موضوع کاربردی مورد نظر منجر شود» (لی، ۲۰۱۰: ۳۱۱).

«امروزه، فراتحلیل را به عنوان بخش آماری مرور نظام‌مند (XE مرور نظامند)[2] در نظر می‌گیرند که سؤال تحقیق مشخص و تعریف‌شده دارد و از روش‌های دقیق و منظم برای شناسایی، انتخاب و ارزیابی تحقیقات مرتبط، جمع‌آوری، و تحلیل داده‌ها از تحقیقاتی که شامل این مرور می‌شوند، استفاده می‌کنند» (پیگوت، ۲۰۱۲: ۷). در واقع، «در فراتحلیل، موضوع مورد نظر تحت مرور نظام‌مند قرار می‌گیرد تا مشخص شود که بر مبنای تحقیقات گذشته، اثر یک متغیر روی متغیر دیگر چقدر است. این روش مشابه تحقیقات مقطعی است که در آن به جای افراد، موضوع مورد مطالعه‌شده نتیجهٔ تحقیقات است. فراتحلیل به نوعی مرور ادبیات است که در آن برای تلخیص یافته‌های پژوهش‌های مختلفی که روی موضوع واحدی انجام شده است، از روش‌های کمّی استفاده می‌شود. فراتحلیل فقط زمانی به کار می‌رود که مطالعات مورد بررسی کمّی باشند» (هومن، ۱۳۹۲: ۱۰). در فراتحلیل، ابتدا موضوع انتخاب می‌شود. سپس مسئلهٔ

1. Meta-Analysis
2. Systematic Review

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

فرموله شده و مطالعاتی جمع‌آوری می‌شوند که با موضوع مرتبط بوده و همگی فرضیه یکسانی را بررسی کرده‌اند. مشخصه‌های مطالعات کدگذاری و استخراج شده، آماره‌ها و میانگین و سایر داده‌های آماری به اندازه اثر تبدیل می‌شود. در نهایت، اندازه اثرها با هم ترکیب شده و اندازه اثرهای ترکیب شده، تفسیر می‌شود.

در نوشتار حاضر، ابتدا بررسی صوری تحقیقات انجام می‌شود. در بررسی شکلی و صوری به موضوعاتی مانند حوزهٔ مطالعاتی تحقیق، روش تحقیق، جامعهٔ آماری، متغیرهای مستقل و... پرداخته می‌شود. بعد از بررسی صوری به بررسی اندازهٔ اثر هر یک از متغیرها پرداخته می‌شود. «اندازه اثر شاخصی است کمّی که نتایج و یافته‌های آماری مطالعات در قالب آن خلاصه و یک‌دست می‌شود. اندازه اثر عنصری کلیدی در فراتحلیل بوده و در واقع، فراتحلیل را ممکن می‌کند. هدف استفاده از اندازه اثر، یک شکل کردن یافته‌های آماری گوناگون مطالعات در شاخصی عددی و اندازه‌ای مشترک است تا امکان مقایسه و ترکیب نتایج آماری مطالعات فراهم شود» (محمدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۴).

جامعهٔ آماری پژوهش، کلیهٔ تحقیقات مرتبط با موضوع «ترس از جرم» است که در مجلات معتبر وزارت علوم، تحقیقات و فنآوری (از سال ۱۳۸۵ تا پایان سال ۱۳۹۶) چاپ شده‌اند. شرط انتخاب مقالات این بود که کاملاً به موضوع پژوهش پرداخته باشند. در نهایت ۲۹ مقاله مرتبط با موضوع پژوهش از این مجلات انتخاب شد که ۱۹ مقاله برای تحلیل نهایی مناسب تشخیص داده شد. مشخصات ۱۹ مقالهٔ انتخاب شده در جدول ۱ ارائه شده است.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

جدول ۱. پژوهش‌های منتخب حوزه ترس از جرم

عنوان پژوهش	نویسنده/ نویسندگان
تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم: آزمون تجربی نظریه‌های اثربخشی جمعی و پنجره‌های شکسته	علیوردی‌نیا و همکاران (۱۳۹۵)
تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم (پیمایش مناطق حاشیه‌نشین شهر تبریز در سال ۱۳۹۳)	سهراب‌زاده و همکاران (۱۳۹۳)
تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم در شهر تهران	عبدالملکی و همکاران (۱۳۹۶)
رابطهٔ ترس از جرم و سلامت عمومی در زمان شهر زنجان	عظیمی (۱۳۹۴)
عوامل مؤثر بر ترس زنان از جرم در فضای شهری	عشایری و همکاران (۱۳۹۶)
مطالعهٔ عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری	صدیق‌سروستانی (۱۳۹۱)
ترس از جرم در مناطق جرم‌خیز شهر شیراز	احمدی و همکاران (۱۳۸۸)
بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم (مطالعهٔ مقایسه‌ای مناطق ۳ و ۱۲ شهر تهران)	سراج‌زاده و گیلانی (۱۳۸۸)
تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم: مطالعه موردی شهروندان زنجانی	ربانی و همتی (۱۳۸۷)
رابطهٔ بین ساختار محله‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه: شهر کرج)	احمدی و عربی (۱۳۹۲)
ترس از جرم در بانوان در فضاهای شهری (نمونه موردی: محله‌های مخصوص و سلامت)	شکوری اصل (۱۳۹۵)
ترس از جرم در مشهد: میزان و عوامل	سیدزاده ثانی و کرمانی (۱۳۹۲)
بررسی رابطهٔ مصرف رسانه‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه: شهر کرج)	احمدی و همکاران (۱۳۹۲)
بررسی تأثیر عوامل اجتماعی مؤثر بر ایجاد فاصله اجتماعی و ترس از جرم و ناهنجاری بین دو قوم کرد و لک در شهر کرمانشاه	سبزه‌ای و مرادی (۱۳۹۴)
بررسی برخی عوامل اجتماعی مؤثر بر ترس از جرم و پیامدهای آن	نبوی و چبیشه (۱۳۹۴)
بررسی رابطه سلامت عمومی و نگرش به پلیس با ترس از جرم شهروندان	حمیدی‌فر و همکاران (۱۳۹۶)
ترس از جرم در فضای شهری؛ شناسایی مؤلفه‌های مکانی اثرگذار بر کنترل ترس و افزایش امنیت اجتماعی بر پایهٔ چارچوب‌های نظری	پورمحمدی و قربانیان (۱۳۹۶)
تبیین جامعه‌شناختی میزان ترس از جرم در شهرستان‌های استان همدان در دو سطح خرد و منطقه‌ای	رشادی و همکاران (۱۳۹۵)
عوامل مؤثر بر ترس از جرم در مناطق حاشیه‌ای جنوب شهر تبریز	کاویانی و پورقهرمانی (۱۳۹۵)

برای تحلیل اطلاعات جمع‌آوری‌شده از پژوهش‌های مذکور، پس از کدگذاری، از برنامهٔ فراتحلیل جامع[1] برای انجام محاسبات آماری فراتحلیل استفاده شد. بدین‌صورت‌که آزمون‌های آماری استفاده‌شده در فرضیه‌ها پس از تبدیل به اندازهٔ اثر از طریق فرمول‌های وولف، با ترکیب اندازه‌های اثر به روش هانتر و اشمیت[2] تحلیل شدند. همچنین برای تفسیر اندازهٔ اثر از جدول کوهن (۱۹۷۷) بهره گرفته شد (جدول ۲).

1. Comprehensive Meta-Analysis
2. Haunter & Schmite

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

جدول ۲. توزیع طبقات اندازه اثر بر مبنای برآورد آماره‌ها

تفسیر اندازه اثر	مقدار r	مقدار d
اندازه اثر کم	کمتر از ۰/۳	کمتر از ۰/۵
اندازه اثر متوسط	از ۰/۳ تا ۰/۵	از ۰/۵ تا ۰/۸
اندازه اثر زیاد	۰/۵ و بیشتر	۰/۸ و بیشتر

٤. یافته‌ها

مرور نظام‌مند

طبق نتایج جدول ۳ در زمینهٔ حوزه مطالعاتی پژوهش‌های ترس از جرم، ۷۴/۲ درصد (۱۴ مورد) از تحقیقات انجام‌شده در حوزهٔ جامعه‌شناسی بوده است و بیشترین میزان است. بعد از آن، حوزهٔ حقوق با ۱۰/۶ درصد (۲ مورد) در رتبه دوم قرار دارد. حوزه‌های جغرافیا، شهرسازی و روان‌شناسی هر کدام با ۵/۳ درصد (۱مورد) کمترین میزان تحقیق را دارا هستند. از آنجایی‌که یک پژوهش کامل و جامع از ماهیت جرم و ترس از جرم باید توصیفی جامعه‌شناختی داشته باشد، و از طرفی ماهیت جرم و ترس از جرم به نهادهای اجتماعی جامعه وابسته است، این امر احتمالاً از مهم‌ترین دلایل پرداختن جامعه‌شناسان به ترس از جرم نسبت به دیگر اندیشمندان حوزهٔ علوم انسانی همچون جغرافیا و روان‌شناسی است.

جدول ۳. توزیع نسبی تحقیقات بر حسب حوزهٔ مطالعاتی

حوزهٔ مطالعاتی	f	درصد
جامعه‌شناسی	۱۴	۷۴/۲
حقوق	۲	۱۰/۶
جغرافیا	۱	۵/۳
شهرسازی	۱	۵/۳
روان‌شناسی	۱	۵/۳
جمع کل	۱۹	۱۰۰

از نظر روش تحقیق مطالعات، نوع روش‌های به‌کاررفته در مطالعات مربوط به ترس از جرم خیلی متعدد و متنوع نیست. روش پیمایش با ۹۴/۷ درصد (۱۸ مورد) پرکاربرترین روش مطالعه در تحقیقات مرور شده مطرح است. تحلیل ثانویه با ۵/۳ درصد (۱ مورد) در مرتبه بعدی قرار دارد (جدول ۴).

جدول ۴. توزیع نسبی تحقیقات بر حسب روش پژوهش

روش پژوهش	f	درصد
پیمایش	۱۸	۹۴/۷
تحلیل ثانویه	۱	۵/۳
جمع کل	۱۹	۱۰۰

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

طبق جدول ۵، بیشترین پژوهش‌های انجام‌شده درباره ترس از جرم در دههٔ ۹۰ انجام شده است که ۸۴/۱ درصد کل تحقیقات این حوزه را شامل می‌شود. همچنین ۱۵/۹ درصد از تحقیقات این حوزه در دههٔ ۸۰ انجام شده است. با توجه به این‌که پژوهش در زمینهٔ ترس از جرم در ایران حوزه‌ای جدید است و از اواخر دههٔ ۸۰ به این حوزه پرداخته شده است، طبیعی است که میزان پژوهش‌های انجام شده در دههٔ ۸۰ کمتر از دههٔ ۹۰ باشد.

جدول ۵. توزیع نسبی تحقیقات برحسب دههٔ انجام دادن تحقیق

دههٔ انجام تحقیق	f	درصد
دههٔ ۸۰	۳	۱۵/۹
دههٔ ۹۰	۱۶	۸۴/۱
جمع کل	۱۹	۱۰۰

از نظر جامعهٔ مورد مطالعه، ۷۴/۳ درصد (۱۴ مورد) از تحقیقات بر شهروندان تمرکز کرده‌اند که بیشترین میزان است. بعد از آن، جامعهٔ آماری زنان با ۱۵/۹ درصد (۳ مورد)، و جامعهٔ آماری دانشجویان و خانواده‌ها هر کدام با ۵/۳ درصد (۱ مورد) در رده‌های بعدی قرار دارند (جدول ۶).

جدول۶. توزیع نسبی تحقیقات بر حسب جامعه مورد بررسی

جامعه آماری	f	درصد
شهروندان	۱۴	۷۴/۲
زنان	۳	۱۵/۹
دانشجویان	۱	۵/۳
خانوار	۱	۵/۳
جمع کل	۱۹	۱۰۰

طبق اطلاعات جدول ۷، ۲۲/۲ درصد (۴ مورد) از تحقیقات در شهر تهران انجام شده که دارای بیشترین میزان است. بعد از آن، شهرهای تبریز، مشهد، کرج، و زنجان هر کدام با ۱۱/۱ درصد (۲ مورد)، و شهرهای شیراز، اهواز، ساری، کرمانشاه، همدان و مشگین‌شهر هر کدام با ۵/۵ درصد (۱ مورد) در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۷. توزیع نسبی تحقیقات برحسب شهر بررسی شده

شهر	f	درصد	شهر	f	درصد	شهر	f	درصد
تهران	۴	۲۲/۲	زنجان	۲	۱۱/۱	کرمانشاه	۱	۵/۵
تبریز	۲	۱۱/۱	شیراز	۱	۵/۵	همدان	۱	۵/۵
مشهد	۲	۱۱/۱	اهواز	۱	۵/۵	مشگین‌شهر	۱	۵/۵
کرج	۲	۱۱/۱	ساری	۱	۵/۵	کل	۱۸	۱۰۰

جدول ۸ توزیع فراوانی و درصدی تحقیقات برحسب دارا بودن یا نبودن فرضیه را نشان می‌دهد که براساس آن، ۴۴/۵ درصد (۸ مورد) از تحقیقات مرور شده در زمینهٔ ترس از جرم، فرضیه را

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

گزارش نکرده‌اند، این در حالی است که ۵۵/۵ درصد (۱۰ مورد) از تحقیقات انجام شده فرضیه را گزارش کرده‌اند.

جدول ۸. توزیع نسبی تحقیقات برحسب داشتن یا نداشتن فرضیه

فرضیه	f	درصد
بدون گزارش فرضیه	۸	۴۴/۵
گزارش فرضیه	۱۰	۵۵/۵
جمع کل	۱۸	۱۰۰

طبق جدول ۹، ۴۴/۵ درصد (۸ مورد) از تحقیقات، اعتبار متغیرهای پژوهش را گزارش نکرده‌اند، این در حالی است که در ۵۵/۵ درصد از پژوهش‌های انجام شده اعتبار متغیرهای پژوهش را گزارش کرده‌اند.

جدول ۹. توزیع نسبی تحقیقات برحسب گزارش اعتبار متغیرهای پژوهش

گزارش اعتبار متغیرهای پژوهش	f	درصد
عدم گزارش	۸	۴۴/۵
گزارش	۱۰	۵۵/۵
جمع کل	۱۸	۱۰۰

جدول ۱۰ توزیع فراوانی و درصدی پژوهش‌های مرورشده را برحسب گزارش پایایی متغیر "ترس از جرم" نشان می‌دهد که طبق آن، ۵۵/۶ درصد از مطالعات پایایی متغیر "ترس از جرم" را در حد ۰/۸۰ تا ۰/۹۹ گزارش کرده‌اند که بیشترین میزان است. بعد از آن پایایی ۰/۹۰ تا ۰/۹۹ با ۳۸/۸ درصد، بیشترین مقدار را به خود اختصاص داده است. همچنین ۵/۶ درصد از مطالعات پایایی را گزارش نکرده‌اند.

جدول ۱۰. توزیع نسبی تحقیقات برحسب پایایی ترس از جرم

میزان پایایی	f	درصد
۰/۸۰ تا ۰/۸۹	۱۰	۵۵/۶
۰/۹۰ تا ۰/۹۹	۷	۳۸/۸
گزارش نشده	۱	۵/۶
جمع کل	۱۸	۱۰۰

جدول ۱۱ توزیع فراوانی و درصدی پژوهش‌های مرورشده در زمینهٔ "ترس از جرم" را بر حسب نظریه‌های به‌کاررفته در این پژوهش‌ها را نشان می‌دهد که به ترتیب از بیشترین به کمترین عبارتند از: نظریه بی‌سازمانی اجتماعی با ۴۷/۷ درصد، نظریهٔ کنترل اجتماعی و نظریهٔ پنجره‌های شکسته با ۴۲/۵ درصد، نظریه رویکرد آسیب‌پذیری و قربانی‌شدن به ترتیب با ۳۷/۱ و ۲۶/۵ درصد.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

جدول ۱۱. توزیع نسبی تحقیقات برحسب نظریه‌های به‌کاررفته

نظریه‌های به‌کاررفته	f	درصد
نظریهٔ بی‌سازمانی اجتماعی	۹	۴۷/۷
نظریهٔ کنترل اجتماعی، نظریهٔ پنجره‌های شکسته	۸	۴۲/۵
نظریهٔ قربانی‌شدن	۷	۳۷/۱
نظریهٔ آسیب‌پذیری	۵	۲۶/۵
نظریهٔ تنوع خرده‌فرهنگی، نظریه‌های تأثیر رسانه‌ای	۳	۱۵/۹
اثربخشی جمعی، بی‌اعتنایی‌گیدنز، زوال اخلاقی دورکیم، فاصلهٔ اجتماعی پارک، نظریهٔ تونیس و محرومیت نسبی	۱	۵/۳

طبق جدول ۱۲، در تحقیقات مرورشده، ۳۳ متغیر در فرضیه‌ها موجود است. نتایج این جدول نشان می‌دهد با توجه به تعداد متغیرها در فرضیه‌ها، به ترتیب از بیشترین به کمترین عبارتند از: متغیر حضور پلیس با ۷ مورد (۳۷/۱ درصد)، اعتماد اجتماعی با ۶ مورد (۳۱/۸ درصد)، تعلق و پیوند محله‌ای، کنترل اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، و بی‌سازمانی اجتماعی هر کدام با ۴ مورد (۲۱/۲ درصد).

جدول ۱۲. توزیع نسبی تحقیقات برحسب متغیرهای حاضر در فرضیه

متغیرها	f	درصد
حضور پلیس	۷	۳۷/۱
اعتماد اجتماعی	۶	۳۱/۸
تعلق و پیوند محله‌ای، کنترل اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، بی‌سازمانی اجتماعی	۴	۲۱/۲
نگرانی اجتماعی، اضطراب	۳	۱۵/۹
بی‌نظمی فیزیکی، تصور بی‌نظمی، کیفیت محله، احساس خطر، احساس امنیت، افسردگی	۲	۱۰/۶
بی‌نظمی اجتماعی، تکرار جرم، بی‌تفاوتی اجتماعی، کارکرد اجتماعی، نشانه‌های جسمانی، احساس بی‌قدرتی، طرد اجتماعی، توانایی دفاع از خود، تحصیلات، فروپاشی اخلاقی، باوردینی، فاصلهٔ اجتماعی، محرومیت نسبی، سلامت عمومی، سرمایهٔ اجتماعی، استفاده از تلویزیون داخلی، استفاده از تلویزیون خارجی، استفاده از مطبوعات، استفاده از اینترنت	۱	۵/۳

جدول شمارهٔ ۱۳ نشان می‌دهد که ۷۳/۶۹ درصد از مقالات بررسی شده در زمینهٔ "ترس از جرم" به ارائهٔ راهکار و پیشنهاد برای کاهش ترس از جرم پرداخته‌اند و ۲۶/۳۱ درصد از مقالات، فاقد راهکار و پیشنهاد هستند. در مجموع در زمینهٔ ترس از جرم نویسندگان مقالات ۵۷ پیشنهاد ارائه کرده‌اند که از این تعداد ۱۴/۰۴ درصد در سطح ملی، کلان و کشوری، ۷۸/۹۴ درصد در سطوح میانی، منطقه‌ای، استانی و نهادی، و ۷/۰۲ درصد در سطح خرد و فردی ارائه شده‌اند.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

جدول ۱۳. توزیع نسبی تحقیقات برحسب راهکارهای ارائه‌شده

متغیر	سطح راهکارها	f	درصد	نمونهٔ راهکار
ترس از جرم	ملی و کشوری	۸	۱۴/۰۴	- توزیع عادلانهٔ منابع و فرصت‌ها در جامعه - اجرای طرح‌هایی از سوی دولت در راستای فقرزدایی و بهبود وضعیت اقتصادی و معیشتی مناطق محروم - مهاجرت ساکنان مناطق حاشیه‌نشین به شهرک‌های جدید با کمک هزینه دولتی و وام‌های کم‌بهره
	میانی- سازمانی و منطقه‌ای	۴۵	۷۸/۹۴	- ساماندهی خانه‌های نیم‌ساخته و زمین‌های خالی رهاشده توسط شهرداری - تقویت باورهای دینی شهروندان از طرف رسانه ملی در راستای افزایش همزیستی و هم‌گرایی قومیت‌ها - گشت‌های منظم پلیس در مناطق پرخطر شهری
	خرد- فردی	۴	۷/۰۲	- سپردن مسئولیت به مردم و همکاری نزدیک با پلیس - تقویت عزت‌نفس و اعتماد به نفس زنان و آموزش دفاع شخصی برای افزایش قدرت در مقابلهٔ با جرایم - آموزش چگونگی ایجاد و تداوم روابط همسایگی در آپارتمان و محله
جمع کل		۵۷	۱۰۰	

اندازهٔ اثر متغیرهای حاضر در فرضیه‌ها

جدول ۱۴ شش مورد از بیشترین اندازه‌های اثر متغیرهای مرتبط با ترس از جرم را نشان می‌دهد. در متغیر بی‌سازمانی اجتماعی، نتایج آزمون ناهمگونی از معناداری این آزمون حکایت دارد، که نشان می‌دهد مطالعات تا حد زیادی ناهمگون‌اند، تلفیق آن‌ها با "مدل آثار ثابت" موجه نیست و باید از "مدل آثار تصادفی" به منظور ترکیب نتایج استفاده کرد. در واقع، این آزمون بیانگر آن است که چهار فرضیهٔ مربوط به رابطهٔ "بی‌سازمانی اجتماعی" و "ترس از جرم"، به شدت از لحاظ ویژگی‌ها و مشخصه‌های مطالعات متفاوت‌اند. نتایج اثرات تصادفی نشان می‌دهد که رابطهٔ بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم، در چهار فرضیه بررسی‌شده معادل ۰/۴۴، مثبت، و معنادار می‌باشد. با توجه به جدول تفسیر اندازهٔ اثر کوهن (جدول ۲)، اندازهٔ اثر بین "بی‌سازمانی اجتماعی" و "ترس از جرم" در چهار مطالعه متوسط است.

عدم معناداری در آزمون ناهمگونی رابطهٔ "تجربه قربانی‌شدن" و "ترس از جرم" در چهار مطالعه حکایت از این دارد که مطالعات تا حدی همگون‌اند، تلفیق آنها با مدل آثار ثابت موجه است. نتایج اثرات ترکیبی ثابت نشان داد که رابطهٔ "تجربه قربانی‌شدن" و "ترس از جرم" در چهار فرضیه حدود ۰/۴۰، مثبت، و معنادار است. با توجه به جدول کوهن می‌توان نتیجه گرفت که اندازهٔ اثر ترکیبی این دو متغیر در چهار مطالعه در حد متوسط می‌باشد. در متغیر حضور پلیس، معناداری در آزمون ناهمگونی نشان داد که مطالعات تا حدی ناهمگون‌اند، تلفیق‌ها با مدل آثار تصادفی موجه است. نتایج اثرات تصادفی ثابت نشان داد که رابطه حضور پلیس و

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

ترس از جرم، در هفت فرضیهٔ بررسی‌شده معادل ۰/۳۴ منفی و معنادار است. با توجه به جدول تفسیر اندازهٔ اثر کوهن، این اندازه اثر در حد متوسط قرار دارد.

معناداری در آزمون ناهمگونی رابطهٔ "اعتماد اجتماعی" و "ترس از جرم" در شش مطالعه حکایت از این دارد که مطالعات ناهمگون‌اند، تلفیق آنها با مدل آثار تصادفی موجه است. نتایج اثرات ترکیبی تصادفی نشان داد که رابطهٔ این دو متغیر در شش فرضیه حدود ۰/۲۳، منفی و معنادار است. با توجه به جدول کوهن می‌توان نتیجه گرفت که اندازهٔ اثر ترکیبی این دو در شش مطالعه در حد ضعیف می‌باشد. در متغیر "کنترل اجتماعی"، معناداری در آزمون ناهمگونی نشان داد مطالعات تا حدی ناهمگون‌اند، تلفیق آنها با مدل آثار تصادفی موجه است. نتایج اثرات تصادفی نشان داد که رابطهٔ "کنترل اجتماعی" و "ترس از جرم"، در چهار فرضیه بررسی‌شده معادل ۰/۲۰ منفی و معنادار است. در متغیر "تعلق و پیوند محله‌ای"، عدم معناداری در آزمون ناهمگونی نشان داد که مطالعات تا حدی همگون‌اند، تلفیق آنها با مدل آثار ثابت موجه ماست. نتایج اثرات ثابت نشان داد که رابطهٔ این دو متغیر، در چهار فرضیه بررسی شده معادل ۰/۱۷ منفی و معنادار است. با توجه به جدول تفسیر اندازهٔ اثر کوهن، این اندازهٔ اثر ضعیف است.

جدول ۱۴. یافته‌های فراتحلیل پژوهش با ترکیب اندازهٔ اثر به روش اشمیت و هانتز

آماره / متغیرها	تعداد مطالعه	اثرات‌ترکیبی ثابت	اثرات‌ترکیبی تصادفی	فاصلهٔ اطمینان اثرات ثابت	فاصلهٔ اطمینان اثرات تصادفی	آزمون همگنی	درجهٔ آزادی
بی‌سازمانی اجتماعی	۴	۰/۴۱*	۰/۴۴*	-۰/۴۵ ۰/۳۸	۰/۲۴-۰/۶۱۱	۸۷/۲*	۳
تجربهٔ قربانی‌شدن	۴	۰/۴۰*	۰/۴۰*	-۴۴۰ ۰/۳۵	۰/۳۵-۰/۴۵	۳/۴	۳
حضور پلیس	۷	-۰/۲۹*	-۰/۳۴*	-۰/۳۳) -(۰/۲۶	-(۰/۱۸-۰/۴۶)	۱۰۹/۸*	۶
اعتماد اجتماعی	۶	-۰/۲۰*	-۰/۲۳*	-۰/۲۳) -(۰/۱۶	-(۰/۱۳-۰/۳۲)	۳۳/۹*	۵
کنترل اجتماعی	۴	-۰/۱۸*	-۰/۲۰*	-۰/۲۲) -(۰/۱۵	-(۰/۰۹-۰/۳۱)	۲۱/۹*	۳
تعلق و پیوند محله‌ای	۴	-۰/۱۷*	-۰/۱۷*	-۰/۲۲) -(۰/۱۲	-(۰/۱۲-۰/۲۲)	۳/۳	۳

* به معنای سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های مرور نظام‌مند حاکی از آن است که بیشتر پژوهش‌ها دربارهٔ "ترس از جرم" در رشتهٔ جامعه‌شناسی انجام گرفته‌اند. این در حالی است که رشته‌های حقوق، مطالعات شهری، جغرافیا

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

و روان‌شناسی توجه چندانی به مسئلهٔ "ترس از جرم" نکرده‌اند. مسئلهٔ "ترس از جرم" یک مسئلهٔ بین رشته‌ای است و دارای ابعاد حقوقی، فردی، اجتماعی، و محیطی است و لزوم مطالعه آن از دیدگاه‌های مختلف ضروری است.

همچنین، پژوهش‌های انجام شده در زمینهٔ "ترس از جرم" توجه ناچیزی به مسئلهٔ "ترس از جرم" در بین زنان، دانشجویان، و دانش‌آموزان کرده‌اند. این در حالی است که طبق پژوهش‌ها، میزان ترس از جرم در بین زنان بیشتر از مردان است و ضروری است مطالعات بیشتری در زمینهٔ ترس از جرم زنان انجام شود. علاوه بر این، اکثر پژوهش‌ها به مطالعهٔ این مفهوم در شهرهای بزرگ و کلان‌شهرها به ویژه مراکز استان‌ها پرداخته‌اند و کمتر پژوهشی در شهرهای کوچک و شهرک‌ها انجام گرفته است.

سایر یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که بیشترین میزان نظریهٔ استفاده‌شده در این مطالعات، نظریه‌های بی‌سازمانی اجتماعی، کنترل اجتماعی، پنجره‌های شکسته، و تجربه قربانی‌شدن است. همچنین متغیرهای حضور پلیس، اعتماد اجتماعی، تعلقات و پیوندهای محله‌ای، کنترل اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، بی‌سازمانی اجتماعی بیشتر استفاده شده است. با توجه به اهمیت رویکردهای مذکور، به محققان توصیه می‌شود که بیشتر از این رویکردها در این باره استفاده کنند.

از لحاظ روش‌شناختی، بیشتر از روش‌های پیمایشی استفاده شده است با استفاده از سایر روش‌ها همچون تحلیل ثانویه، تحلیل محتوا و حتی روش‌های کیفی و ترکیبی یا مورد مطالعه قرار نگرفته و یا در حد بسیار ناچیزی مطالعه شده است. همچنین از آنجایی که هدف روش پیمایشی، نظریه و فرضیه‌آزمایی است؛ فرضیه‌ها حتماً باید در مقالات وجود داشته باشند، با این حال در پژوهش‌های مطالعه شده ۴۴/۵ درصد مقالات بدون فرضیه بودند. احتمالاً این تحقیقات از پیشینهٔ تجربی متغیرهایی را استخراج و آن را در قالب فرضیه مطرح کرده‌اند که درست نیست و تحقیق را دچار ضعف تئوریک می‌کند. چون نظریه‌ها راهنمای پژوهشگر در فهم بهتر مسئله و حوزهٔ مورد بررسی هستند. همچنین از آنجایی که اعتبار پژوهش در پژوهش‌های کمّی مسئله مهمی است و با تعمیم نتایج و سنجش درست مفاهیم سروکار دارد، در ۴۴/۵ درصد مقالات نیز به اعتبار "ابزار پژوهش" اشاره‌ای نشده است و مشخص نیست که سنجش مفهوم "ترس از جرم" به درستی انجام شده است یا خیر.

دیگر یافته‌های مرور نظام‌مند نشان داد که ۷۳/۶۹ درصد از مقالات بررسی‌شده به ارائهٔ راهکار و پیشنهاد برای کاهش "ترس از جرم" پرداخته‌اند و ۲۶/۳۱ درصد آنها، فاقد راهکار و پیشنهاد هستند. در مجموع نویسندگان مقالات در این باره ۵۷ پیشنهاد ارائه کرده‌اند که از این تعداد ۱۴/۰۴ درصد در سطح ملی، کلان، و کشوری، ۷۸/۹۴ درصد در سطوح میانی، منطقه‌ای،

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

استانی و نهادی، ۷/۰۲ درصد در سطح خرد و فردی ارائه شده‌اند. این در حالی است که بیشتر راهکارها نمایش و ارائه‌ای از یافته‌های پژوهش نیست؛ تعداد پیشنهادات زیاد است و ارتباط مشخص و منطقی بین آنها وجود ندارد. همچنین بسیاری از راهکارها ارتباط منطقی با اهداف تحقیق ندارند و این راهکارها به طور اعم مبهم، کلی، و غیرقابل‌اجرا هستند.

محاسبهٔ اندازهٔ اثر متغیرهای تأثیرگذار بر ترس از جرم نشان می‌دهد که بی‌سازمانی اجتماعی، تجربهٔ قربانی‌شدن، اعتماد اجتماعی، کنترل اجتماعی و حضور پلیس، و تعلقات و پیوندهای محلی مهمترین عوامل تأثیرگذار در ایران هستند. این یافته‌ها تائیدکننده نظریه‌های به‌کاربرده‌شده در بخش مبانی نظری است که پیش از این بررسی شده‌اند.

دربارهٔ بیشترین تأثیر بی‌سازمانی اجتماعی، یافته‌های فراتحلیل در راستای یافته‌های پژوهش اسنل (۲۰۰۱) است که در پژوهش خود نشان داد بی‌سازمانی محیطی و اجتماعی بیشترین نقش را در تبیین "ترس از جرم" دارند. کاراکاس[1] و همکارانش (۲۰۱۰) نیز در این زمینه معتقدند که فقر، ساختار نامناسب محله و فضاهای شهری، تنوع و ناهمگونی قومی، و نبود پیوندهای اجتماعی و فرهنگی منجر به کاهش ظرفیت مناطق شهری و محله‌ها برای کنترل غیررسمی رفتار مردم و درنتیجه افزایش احتمال انحرافات اجتماعی و ترس از جرم می‌شود.

تجربهٔ قربانی‌شدن نیز تأثیر مهمی بر ترس از جرم شهروندان دارد. در این‌باره نیازی و همکارانش (۱۳۹۶) در پژوهش خود نشان دادند که تجربهٔ قربانی‌شدن یا سابقهٔ تهدید و آزار، و اذیت توسط دیگران در گذشته، زمینهٔ ترس از جرم را در افراد بیشتر می‌کند. در واقع، هر چه افراد از گذشته خود تجربه‌ای منفی داشته باشند، به همان میزان ترس از جرم بیشتری را تجربه خواهند کرد. به این معنی که افرادی که بیشتر قربانی‌شدن را در محیط‌های عمومی و غیرمستقیم تجربه کرده‌اند و شاهد هستند، بیشتر از دیگران، ترس از جرم را احساس می‌کنند.

وجود اعتماد اجتماعی زمینهٔ گسترش همبستگی و انسجام اجتماعی را در بین افراد و جامعه فراهم می‌کند و عدم آن، باعث نارضایتی، بی‌ثباتی، بی‌تفاوتی و انحرافات اجتماعی می‌شود. همچنین نبود اعتماد اجتماعی، نظم اجتماعی را مختل می‌کند و مانعی بزرگ در زمینهٔ تعاملات و ارتباطات افراد می‌شود. در چنین وضعیتی فرد احساس خطر، ناامنی و ترس می‌کند. در واقع، احساس اضطراب، صرف مبالغ هنگفت برای جلوگیری از قربانی جرم شدن، تحرک جغرافیایی کمتر، رشد شایعات شهری، قوت می‌گیرد و کلیشه‌های ذهنی دربارهٔ گروه‌های اجتماعی و تمایل به شیطانی جلوه‌دادن دیگران، از جمله هزینه‌های روانی، اجتماعی،

1. Karakus

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

و اقتصادی فرسایش اعتماد اجتماعی و در نتیجه، افزایش ترس از جرم در جامعه است (نبوی و چبیشه، ۱۳۹۴: ۱۲۱؛ عشایری و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳۱).

کنترل اجتماعی (رسمی و غیررسمی) نیز نقش مهمی در کاهش "ترس از جرم" دارد.« از این دیدگاه، ترس از جرم پیامد ازبین‌رفتن نظارت یا کنترل اجتماعی است که ساکنان یک شهر آن را تلقی می‌کنند. ترس زمانی رخ می‌دهد که ساکنان به این نتیجه برسند که سازوکارهای کنترل اجتماعی و ارزش‌ها و معیارهایی که سابق بر این، رفتارهای ساکنان محل را تعیین می‌کرد، دیگر تأثیر زیادی ندارند (ربانی و همتی، ۱۳۸۷: ۶۸). پلیس به عنوان یکی از سازمان‌ها یا نهادهای رسمی کنترل اجتماعی و متولی برقراری نظم و امنیت، بخشی از مسئولیت تأمین امنیت و کنترل ترس از جرم را به عهده دارد و با حضور در اجتماع، میزان ترس از جرم شهروندان کاهش پیدا می‌کند. در این زمینه یافته‌های هادون[1] (۲۰۰۳) بیانگر آن است که هر چقدر مردم پلیس را در کنترل جرم کارآمد تلقی کنند ترس آنها کاهش پیدا می‌کند.

در زمینهٔ تأثیر تعلقات و پیوندهای محلی بر ترس از جرم بر اساس مدل نگرانی اجتماعی می‌توان گفت که هر چقدر تعلقات و پیوندهای محلی ضعیف‌تر باشد، ترس از جرم بیشتر است. در این زمینه، شفر[2] و همکارنش (۲۰۰۶) بر این باورند که تلقی شهروندان از تعلقات و شبکه‌های غیررسمی محلی و همسایگی و کنترل اجتماعی غیررسمی نشان‌دهندهٔ توان خودتنظیمی محلی است. این خودتنظیمی می‌تواند به جرم و بی‌نظمی واقعی یا تلقی از آن نسبت داده شود؛ بدین‌طریق که احساس ترس از طریق بی‌نظمی افزایش یافته و از طریق پیوستگی محلی و اجتماعی کاهش می‌یابد.

پیشنهادها

در انتها با توجه به یافته‌های پژوهش، پیشنهادهای زیر برای انجام بهتر پژوهش در زمینهٔ ترس از جرم به محققان توصیه می‌شود:

- مطالعهٔ ترس از جرم از منظر رشته‌های جغرافیا، مطالعات شهری، روان‌شناسی و حقوق؛
- لزوم مطالعهٔ ترس از جرم در بین زنان، دانشجویان و دانش‌آموزان؛
- مطالعه ترس از جرم در شهرهای کوچک، شهرک‌ها، روستاهای تازه شهر شده، و حتی خود روستاها؛
- مطالعهٔ عمیق و همه‌جانبه ترس از جرم با استفاده از روش‌های کیفی و ترکیبی؛

1. Hawdon
2. Schafer

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

- از آنجایی که برای اعتماد به تناسب داده‌ها با تحقیق، دارا بودن روایی و پایایی ابزار سنجش از پیش‌نیازهای اساسی است، به اعتبار و پایایی ابزار پژوهش در زمینهٔ ترس از جرم توجه بیشتری شود.

منابع

احمدی، حبیب؛ عربی، علی (۱۳۹۲) «رابطهٔ بین ساختار محله‌ای و ترس از جرم (مورد مطالعه: شهر کرج)». *پژوهش‌های انتظام اجتماعی*. سال پنجم. شمارهٔ ۱: ۳۷-۶۰.

احمدی، حبیب؛ عربی، علی؛ و صادق‌زاده، محبوبه (۱۳۹۱) «بررسی مقایسه‌ای عوامل مرتبط با ترس از جرم زنان و مردان؛ مطالعه موردی زنان و مردان ساکن شهر کرج». *فصلنامهٔ علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر*، سال ششم. شمارهٔ ۱۸: ۱-۲۲.

حسنوند، اسماعیل (۱۳۹۱) «راهبردهای پلیسی کاهش ترس از جرم». *فصلنامهٔ کارآگاه*. سال دوم. شمارهٔ ۲۰: ۱۲۰-۱۵۱.

ربانی، رسول؛ همتی، رضا (۱۳۸۷) «تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم: مطالعه موردی شهروندان زنجانی». *مجلهٔ جامعه‌شناسی ایران*. سال نهم. شمارهٔ ۳ و ۴: ۵۸-۸۸.

رشادی، منوچهر؛ زارع، بیژن؛ دانش، پروانه؛ و قادری، صلاح‌الدین (۱۳۹۵) «تبیین جامعه‌شناختی میزان ترس از جرم در شهرستان‌های استان همدان در دو سطح خرد و منطقه‌ای». *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*. سال پنجم. شمارهٔ ۴: ۶۶۳-۶۸۹.

ستوده، هدایت‌الـله (۱۳۹۳) *آسیب‌شناسی اجتماعی*، تهران: آوای نور.

سراج‌زاده، سیدحسین؛ گیلانی، اشرف (۱۳۸۸) «بی‌سازمانی اجتماعی و ترس از جرم (مطالعه مقایسه‌ای مناطق ۳ و ۱۲ شهر تهران)»، *رفاه اجتماعی*، سال دهم، شمارهٔ ۳۴: ۲۲۳- ۲۴۴.

سهراب‌زاده، مهران؛ عشایری، طاها؛ و حسنوند، اسماعیل (۱۳۹۳) «تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم (پیمایش مناطق حاشیه‌نشین شهر تبریز در سال ۱۳۹۳)». *مطالعات امنیت اجتماعی*. شمارهٔ ۴۰: ۸۷-۱۲۲.

سیدزاده ثانی، سیدمهدی؛ کرمانی، سعید (۱۳۹۲) «ترس از جرم در مشهد: میزان و عوامل». *پژوهشنامهٔ حقوق کیفری*. سال چهارم. شمارهٔ ۲: ۱۱۹-۱۵۱.

شکربیگی، عالیه؛ مستمع، رضا (۱۳۹۳) «فراتحلیل مطالعات انجام شده پیرامون خشونت علیه زنان». *مجلهٔ جامعه‌شناسی ایران*. سال پانزدهم. شمارهٔ ۲: ۱۵۳- ۱۷۷.

صادقی فسایی، سهیلا؛ میرحسینی، زهرا (۱۳۸۸) «تحلیل جامعه‌شناختی ترس از جرم در میان زنان شهر تهران». *نامهٔ علوم اجتماعی*. سال هفدهم. شمارهٔ ۳۶: ۱۲۵-۱۵۲.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

صدیق سروستانی، رحمت‌الـله؛ نصراصفهانی، آرش (۱۳۹۱) «مطالعه عوامل مؤثر بر ترس از جرم در محله‌های شهری: مطالعه محله‌ای در منطقه ۵ شهر تهران». *مسائل اجتماعی ایران*. سال سوم. شمارهٔ ۱: ۱۷۶-۱۴۹.

عبدالملکی، احمد؛ زاهدی مازندرانی، محمدجواد؛ ملکی، امیر؛ و علی‌اکبری، اسماعیل (۱۳۹۶) «تبیین جامعه‌شناختی ترس از جرم در شهر تهران». *فصلنامهٔ مطالعات امنیت اجتماعی*. دورهٔ سوم. شمارهٔ ۵۱: ۲۳۱-۲۶۰.

عشایری، طاها؛ عباسی، الهام؛ نطقی، علیرضا؛ آخوندزاده آرانی، محدثه؛ و نوری، رمضانعلی (۱۳۹۶) «عوامل مؤثر بر ترس زنان از جرم در فضای شهری». *پژوهش‌های دانش انتظامی*. سال نوزدهم. شمارهٔ ۷۴: ۱۲۵-۱۵۰.

فرجیها، محمد (۱۳۸۵) «بازتاب رسانه‌ای جرم». *رفاه اجتماعی*. سال ششم. شمارهٔ ۲۲: ۵۷-۸۶.

قربانی‌زاده، وجه‌الـله؛ حسن‌نانگیر، سیدطه (۱۳۹۳) *راهنمای کاربردی فراتحلیل با نرم‌افزار CMA2*. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

قربانی‌زاده، وجه‌الـله؛ حسن‌نانگیر، سیدطه؛ و رودساز، حبیب (۱۳۹۲) «فراتحلیل عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات در ایران». *پژوهش‌های مدیریت در ایران*. سال هفدهم. شمارهٔ ۲: ۱۷۷-۱۹۶.

گیدنز، آنتونی (۱۳۹۴) *جامعه‌شناسی*. ترجمهٔ حسن چاوشیان. تهران: نی.

مالمیر، مهدی (۱۳۸۸) «مروری بر نظریه‌های جرم‌شناختی و جامعه‌شناختی پیشگیری از جرم بر اساس تقسیم‌بندی ون‌ویک و دوارد». *فصلنامهٔ پیشگیری از جرم*. سال چهارم. شمارهٔ ۱۱: ۱۴۹-۱۷۰.

محسنی‌تبریز، علیرضا؛ قهرمانی، سهراب؛ و یاهم، سجاد (۱۳۹۰) «فضاهای بی‌دفاع شهری و خشونت (مطالعه موردی فضاهای بی‌دفاع شهر تهران)». *جامعه‌شناسی کاربردی*، سال بیست و دوم. شمارهٔ ۴۴: ۵۱-۷۰.

محمدی، محمدعلی؛ ودادهیر، ابوعلی؛ سیفی، علیرضا؛ مشتاق، روشنک (۱۳۹۱) «فراتحلیل مطالعات فقر در ایران». *فصلنامهٔ رفاه اجتماعی*. سال دوازدهم. شمارهٔ ۴۵: ۷-۴۳.

نبوی، عبدالحسین؛ چبیشه، فرات (۱۳۹۴) «بررسی برخی عوامل اجتماعی مؤثر بر ترس از جرم و پیامدهای آن (مورد مطالعه: شهروندان ۱۸ سال و بالاتر اهواز)». *مطالعات علوم اجتماعی ایران*. سال دوازدهم. شماره ۴۴: ۱۲۸-۱۱۴.

نیازی، محسن؛ شاطریان، محسن؛ بابایی، حسن؛ و صدیق محمدی، محمد (۱۳۹۴) «فراتحلیل عوامل مؤثر بر ترس از جرم در پژوهش‌های ایرانی». *مسائل اجتماعی ایران*. سال ششم. شمارهٔ ۲: ۱۹۵- ۲۱۸.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

نیازی، محسن؛ عباس‌زاده، محمد؛ بیات، بهرام؛ و عشایری، طاها (۱۳۹۶) «فراتحلیل بررسی عوامل مؤثر بر ترس از جرم در بین شهروندان». *پژوهش‌های دانش انتظامی*. سال نوزدهم. شمارهٔ ۳: ۴۱-۶۷.

هومن، حیدرعلی (۱۳۹۲) *راهنمای عملی فراتحلیل در پژوهش علمی*. تهران: سمت.

Brewin, Chris R, et al. (2000) Fear, Helplessness, and Horror in Posttraumatic Stress Disorder: Investigating DSM-IV Criterion A2 in Victims of Violent Crime. 3, S.L.: Journal of Traumatic Stress, 2000, Vol. 13, Pp. 509-499.

Brewin, Chris R, et al. (2000) Fear, Helplessness, and Horror in Posttraumatic Stress Disorder: Investigating DSM-IV Criterion A2 in Victims of Violent Crime. 3, S.L. : Journal of Traumatic Stress, 2000, Vol. 13, Pp. 509-499.

Brown, B.B. Werner, C.M. Smith, K.R. Tribby, C.P & Miller, H. (2014) Physical Activity Mediates the Relationship between Perceived Crime Safety and Obesity. Preventive Medicine. 66, 140-144.

Cohen, J. (1977) Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences: (Rev. Ed). New York: Academic Press.

Cook, C. L. and Fox, K. A. (2011). Fear of Property Crime: Examining the Effects of Victimization, Vicarious Victimization, and Perceived Risk, Violence and Victims, No 5: 684–700.

Dina Hummelsheim Helmut, Hirtenlehner Jonathan, Jackson Dietrich Oberwittler, (2011) Social Insecurities and Fear of Crime: A Cross - National Study on the Impact of Welfare State Policies on Crime- Related Anxieties, Eroupean Sociological Review Advance Access, Published March 2010.

Dolan, P & Peasgood, T. (2007) Estimating the Economic and Social Costs of the Fear of Crime. The British Journal of Criminology. 47 (1): 121-132.

Dowdell, E. B. and Santucci, M. E. (2003) The Relationship between Health Risk Behaviors and Fear in one Urban Seventh Grade Class. Journal of Paediatric Nursing, 18 (3), 187–94.

Hawdon, J. E., Ryan, J., & Griffin, S. P. (2003) Policing Tactics and Perceptions of Police Legitimacy, Police Quarterly, Vol. 6, No. 4, pp: 469-491.

Jackson, J. (2004) Experience and Expression: Social and Cultural Sig-Nificance in the Fear of Crime. British Journal of Criminology, 44(6),946–966.

Karakus, Onder, Edmund F. McGarrell and Oguzhan Basibuyuk.(2010) "Fear of Crime among Citizens of Turkey", Journal of Criminal Justice, No. 38, pp.174-184.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]

Kelling, George L.; Wilson, James Q. (1982) Broken Windows: the police and Neighborhood Safety. Atlantic Monthly. 249(3):29-38.

Li, S. (2010). The Effectiveness of Corrective Feedback in SLA: A Meta-Analysis, Language Learning, Vol. 60, No. 2, Pp: 309-365.

Lorenc, T. Clayton, S. Neary, D. Whitehead, M. Petticrew, M. Thomson, H et al. (2012) Crime, Fear of Crime, Environment, and Mental Health and Wellbeing: Mapping Review of Theories and Causal Pathways. Health & Place. 18: 757-756.

Nicholson, D.F. (2010) Disadvantaged Neighborhoods and Fear of Crime: Does Family Structure Matter. PhD Dissertation, The University of Oklahoma.

Pigott, T. D. (2012) Advances in Meta-Analysis. New York: Springer.

Piscitelli, A., & Perrella, A.M.L. Fear of Crime and Participation in Associational Life. The Social Science Journal (2017), http://dx.doi.org/10.1016/j.soscij.2017.01.001.

Scarborough, K.B. Toya, Z.L.H, Kenneth J.N. Wayne L.L & Leanne F.A. (July–August 2010). Assessing the Relationship between Individual Characteristics, Neighborhood Context, and Fear of Crime. Journal of Criminal Justice, 38(4), 819-826.

Schafer, J. A., Huebner, B. M., Bynum, T. S. (2006). Fear of crime and Criminal Victimization: Gender-Based Contrasts, Journal of Criminal Justice, Vol. 34. No. 3, Pp: 285-301.

Sirgy, M.J. and Cornwell, T. (2002) How Neighborhood Features Affect Quality of Life. Social Indicators Research, 59, 79-114.

Snell, Clete (2001) Neighborhood Structure, Crime, and Fear of Crime: Testing Bursik and Grasmick's Neighborhood Control Theory, New York: LFB Scholarly Publishing LLC.

Stafford, M., Chandola, T. and Marmot, M. (2007) Association between Fear of Crime and Mental Health and Physical Functioning.11, s.l. : American Journal of Public Health, Vol. 97, Pp. 2081-2076.

Wilson-Doenges, G. (2000) An Exploration of Sense of Community and Fear of Crime in Gated Communities, Environment and Behavior611–597 :)5(32.

Worrall, J. L. (2006) The Discriminant Validity of Perceptual Incivility Mea-Sures. Justice Quarterly, 23(3), 360-383.

[Downloaded from jspi.khu.ac.ir on 2024-03-28]

[DOR: 20.1001.1.24766933.1398.10.1.9.1]